

**FIȘA MĂSURII M3/6A: Creșterea Economiei prin dezvoltarea de activități neagricole**

Denumirea măsurii	CREȘTEREA ECONOMIEI PRIN DEZVOLTAREA DE ACTIVITĂȚI NEAGRICOLE		
Codul măsurii	M3/6A		
Tipul măsurii	X Investiții	X Servicii	Sprrijin Forfetar
1.Descrierea generală a măsurii			
1.1 Justificarea alegerii masurii cu analiza SWOTT a teritoriului			
<p>Prin obiectivele vizate, măsura M3/6A își propune să contribuie la dezvoltarea socio-economică echilibrată a teritoriului prin sprijinirea micilor întreprinzători locali și încurajarea investițiilor în activități non-agricole (producție, servicii, cu precădere turistice și de agrement. Sprijinirea demarării activităților neagricole joacă un important rol socio-economic pentru teritoriu. La nivelul anului 2014, în teritoriul GAL doar în jur de 5% din populație era salariată în cadrul unor societăți comerciale locale. Dintre aceștia, majoritatea sunt din Orasul Sulina, comunele Mahmudia și Murighiol. În localitățile din teritoriu, numărul de firme înregistrate este între 16 și 50 per localitate, principalul sector în care activează fiind comerțul (cu amănuntul în magazine mici), turism, pescuit, servicii diverse, așa cum reiese și din analiza SWOT, lipsa posibilităților de angajare conducând spre migrarea forței de muncă către mediul urban. Nevoia obținerii de venituri suplimentare pentru populația ocupată în agricultura de subzistență și semisubzistență este absolut necesară, mai ales în contextul tendinței de depopulare. Totodată nevoia de stimulare a antreprenoriatului în mediul rural este ridicată și este în rezonanță cu nevoia de creștere a valorificării potențialului comunităților rurale din perspectiva resurselor locale. Dezvoltarea activităților afacerilor la scară mică de către fermieri și alți întreprinzători locali în domenii non-agricole poate contribui la obținerea de locuri de muncă, venituri suplimentare și la menținerea populației active în mediul rural. O oportunitate reală o constituie dezvoltarea turismului și a serviciilor conexe, datorită existenței rezervației Delta Dunării și a importante vestigii istorice și culturale. Înființarea de activități non-agricole (servicii/producție) reprezintă o oportunitate în contextul în care paleta serviciilor oferite în teritoriu, atât pentru actorii locali, cât și pentru turiști este mică. Totodată, diversificarea serviciilor va crește atractivitatea zonei și va diminua riscul migrației populației tinere către orașe.</p> <p>Măsura răspunde următoarelor nevoi identificate în teritoriu prin analiza diagnostic și analiza SWOT: (N1) Creșterea nivelului de trai a populației locale prin reducerea gradului de sărăcie; (N4) Reducerea fenomenului de depopulare a satelor în teritoriul GAL DD; (N5) Dez. sau înființarea de activități non-agricole în teritoriu în scopul diversificării economiei locale;</p>			
1.2. Obiectivele de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013			
Obiective de dezvoltare rurală 3 și 2: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, respectiv asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, din Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4 lit. b) și c).			
1.3.Obiectivul specific local al măsurii			
OS 2. Facilitarea diversificării activităților la nivel local prin înființarea, dezvoltarea de activități în sectorul producției, serviciilor și în domeniul turistic, din teritoriu GAL Delta Dunării. OS 5. Crearea și menținerea locurilor de muncă,			
1.4. Contribuție la prioritatea prevăzută la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013			
Măsura contribuie la P6 - promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele aspecte: (a) facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă și la P5 -			



promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic, cu accent pe următoarele aspecte: (c) facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei.

1.5. Corespondența cu obiectivele din R(UE) nr.1305/2013

Măsura corespunde obiectivelor art.19 “Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor” din Reg. (UE) nr. 1305/2013, mai exact alin. 1, lit. b) investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole.

1.6. Contribuția la domeniile de intervenție, cf. Art.5 reg.(UE) nr. 1305/2013

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 6A „Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă”. Secundar, măsura contribuie și la Domeniul de intervenție 5C „Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și rezidurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei”.

1.7. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305 /2013 - Art. 5

Inovare: Prin măsură se vor sprijini investițiile în activități de servicii sau producție care includ tehnologii și echipamente cu caracter inovator. Diversificarea activităților economice în teritoriu va deschide noi oportunități și posibilități pentru adoptarea de metode noi și utilizarea de tehnologii inovatoare, sporind astfel atractivitatea comunităților rurale.

Mediu și climă: Se vor sprijini proiectele care conduc la diminuarea/limitarea efectelor negative asupra mediului. Tipuri de acțiuni (enumerarea exemplificativă): dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă; finanțarea și prioritizarea activităților productive care folosesc resurse locale neutilizate până în prezent; modernizarea afirmelor prin dotarea cu tehnologii și echipamente cu un consum redus de energie, apelarea la surse de energie verde.

1.8. Complementaritate cu alte măsuri din SDL

Măsura M3/6A „Cresterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole” este complementară cu Măsura M2/6A “Promovarea produselor și serviciilor din colectivitatile rurale”, cu măsura M1/2B „Incurajarea tinerilor fermieri și a fermelor mici”, cu măsura M4/6B „Promovarea formelor de cooperare, asociere în dezvoltarea locală” și cu măsura M6/6B „Modernizarea satelor și diversificarea serviciilor comunitare”.

1.9. Sinergia cu alte măsuri din SDL

Măsura M3/6A „Cresterea economiei prin dezvoltarea de activități neagricole”, cu Măsura M2/6A “Promovarea produselor și serviciilor din colectivitatile rurale”, cu măsura M5/6B „Investiții în infrastructura socială și pentru integrarea minorităților locale”, cu măsura M4/6B „Promovarea formelor de cooperare, asociere în dezvoltarea locală” și cu măsura M6/6B „Modernizarea satelor și diversificarea serviciilor comunitare” conduc la îndeplinirea Priorității 6 “Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a abordării LEADER derivă din acele inițiative locale care combină soluții ce răspund problematicii identificate la nivelul comunităților din teritoriu, reflectate în acțiuni specifice. În primul rând, valoare adăugată rezidă din implicarea de jos în sus a populației și a participării integrate a tuturor actorilor importanți din economia locală, administrație și societate civilă la construcția SDL -ului în teritoriului GAL DD. Cuantificarea valorii adăugate s-



a realizat cu ajutorul indicatorilor propuși pentru aceasta masura si prin stabilirea criteriilor de eligibilitate, selecție si de intensitate a sprijinului în conformitate cu analiza teritorială și nevoile financiare - denumite Conditii Locale.

Se vor prioritiza proiectele care prevăd crearea de locuri de muncă crește valoarea adăugată a măsurii M3/6A. Încurajarea angajării persoanelor care provin din grupuri vulnerabile, diminuează riscul de excluziune socială a acestora, contribuind la valoarea adăugată a acestei măsuri.

Totodată, prin această măsură vor fi susținute activitățile productive care vor folosi ca materie primă resurse locale și vor respecta principiile dezvoltării durabile. Nu în ultimul rând, bioeconomia și proiectele care vor contribui la protecția mediului vor fi susținute în cadrul acestei măsuri, prin aplicarea criteriilor de selecție referitoare la utilizarea energiilor regenerabile.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație europeană: Reg. (UE) nr.1407/2013; Reg. (UE) nr. 1303/2013; Reg. (UE) nr. 809/2014; Recomandarea 2003/361/CE / 2003; Reg. (UE) nr. 215/2014; Reg. (UE) nr. 1305/2013; Reg. (UE) nr. 1306 - 1307/2013;

Legislație națională: OUG nr. 346/2004; OUG nr. 44/2008; HG nr. 226/2015; OUG nr. 142/2008; OUG nr. 66/2011; L190/2009; Legea Turismului; Ordinului nr. 65/2013 ANT; Reglementari ARBDD privind accesul in rezervatie.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți ai acestei măsuri pot fi:

- Micro-întreprinderi și întreprinderi neagricole mici existente și nou-înființate (start-up) din teritoriul GAL;
- Fermieri sau membrii unor gospodării agricole (autorizați cu statut minim de PFA) care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități neagricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în micro-întreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate.

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

Sprijinul în cadrul acestei măsuri poate fi acordat pentru investiții, astfel:

1. **Rambursarea** costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
2. **Plăți în avans**, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R(CE) nr. 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis, se acordă pentru o perioadă de maxim trei ani și nu va depăși 200.000 euro/beneficiar (întreprindere unică) pe 3 ani fiscali.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Pentru a stabili tipurile de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele reglementari: art. 65 din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013; art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014; prevederile din PNDR - cap. 8.1, Fișa tehnică a sub-măsurii 19.2 si HG 226/2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a masurilor PNDR. In toate cazurile conditionalitatile din regulamentele UE prevaleaza in fata reglementarilor nationale.

- **Activități de producție** (ex: fabricarea produselor textile, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, articole de hârtie și carton; fabricarea produselor chimice, farmaceutice; activități de prelucrare a produselor lemnoase; industrie metalurgică, fabricare



construcții metalice, mașini, utilaje și echipamente; fabricare produse electrice, electronice, etc.); Fabricarea de peleți și brichete din biomasă, etc.

- **Activități turistice:** activități ale structurilor de primire turistica așa cum sunt definite de Legea turismului (pensiuni turistice, agropensiuni, , maxim 4 camere de închiriat, maxim 12 camere - bungalow-uri), activități de agrement, activități ale operatorilor de turism, infrastructura agroturistica, excursii cu ambarcațiuni de agrement de maxim 12 persoane și putere de până la 200 CP, SPA-uri, etc;
- **Servicii** (ex: medicale, sanitar-veterinare; reparații mașini, unelte, obiecte casnice, închirieri; achiziții utilaje, mijloace de transport specializate auto sau navale în scop de agrement și echipamente pentru servicii prioritare în SDL (ex. Construcții, amenajare teren, servicii de spălătorie, servicii medicale și sanitar-veterinare, etc.), consultanță, contabilitate, juridice, audit; activități de editare, etc.; servicii în tehnologia informației și servicii informatice; servicii tehnice, administrative, alte servicii destinate populației din spațiul rural, etc).

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

CHELTUIELILE NEELIGIBILE: • cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand"; • cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului; • cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; • dobânzi debitoare; • taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; Nu este eligibilă producția de electricitate din biomasă ca și activitate economică; Prestarea de servicii agricole; Procesarea și comercializarea produselor prevăzute în Anexa 1 din Tratat.

7. Condiții de eligibilitate

Solicitanții de sprijin prin această măsură vor trebui să îndeplinească următoarele condiții minime de eligibilitate:

- Să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Microîntreprinderile și întreprinderile mici să demonstreze că au sediul/punct de lucru în teritoriul GAL DD și să fie înființate de minim 6 luni;
- Obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite prin măsura M3/6A;
- Toate activitățile aferente implementării proiectelor trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL DD.
- Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate.
- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată prin prezentarea unei documentații tehnico-economice;

8. Criterii de selecție

Criteriile de selecție au fost stabilite astfel încât sprijinul să fie canalizat către acele proiecte care corespund cu necesitățile identificate, cu analiza SWOT și cu obiectivele stabilite în SDL. Parteneriatul GAL DD a stabilit următoarele principii de stabilire a CRITERIILOR DE SELECTIE LOCALA. Se vor prioritiza proiectele :

- care diversifică activitățile agricole a fermelor existente către activități neagricole;



- care sunt inovative;
- care propun activități turistice integrate sau care pot fi integrate într-o rețea de servicii turistice locale care includ și alte activități recreative decât cele agroturistice (minim 3 servicii);
- care prevăd activități productive și folosesc ca materie primă resurse locale furnizate de ceilalți membri ai comunității;
- care fac parte din forme asociative, sau fac parte dintr-un parteneriat care inițiază un proiect de cooperare în vederea asocierii, în cadrul M4/6B: "Promovarea formelor de cooperare, asociere în dezvoltarea locală".
- care promov. prin activitățile prevăzute cultura locală;
- cu activități turistice desfășurate în zone cu potențial turistic ridicat;
- care prevăd utilizarea energiilor regenerabile;
- care creează locuri de muncă/;
- ale căror reprezentanți legali sau managerul de proiect desemnat dovedesc că au experiență și/sau expertiză în domeniul în care doresc să investească;
- care își propun implementarea proiectului în maxim 1,5 ani de la data deciziei de finanțare;
- care asigură un nivel superior al cofinanțării în scopul utilizării eficiente a resurselor publice;

Modalitatea de punctare a fiecărui criteriu de selecție va fi detaliată în Ghidul Solicitantului pentru această Măsură, în apelurile de selecție aferente fiecărei sesiuni de depunere de proiecte și în fișa de evaluare aferentă măsurii. Nu au fost trecute valorile, având în vedere că pe parcursul implementării, prioritizarea poate fi diferită în funcție de evoluția situației la nivel local. Criteriile de selecție vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 în ceea ce privește tratamentul egal al solicitanților și o mai bună utilizare a resurselor financiare. Criteriile de selecție prevăzute se aplică și pentru proiectele finanțate din fonduri EURI.

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

Valoarea maximă nerambursabilă a unui proiect va fi de 200.000 euro.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 90%.

Valoarea minimă a unui proiect este de 10.000 de euro.

Justificarea aplicării sprijinului: În stabilirea intensității sprijinului acordat în cadrul acestei măsuri, s-au avut în vedere următoarele elemente: Numarul relativ mare de firme care activează în domeniul nonagricol, având acces redus la creditare, cerințe crescute în dezvoltarea de activități turistice în special, agroturistice și servicii importante pentru comunitățile locale (medicale și sanitar-veterinare). Ținând cont de: nevoile identificate în teritoriu; adresabilitatea măsurii către sectorul serviciilor nonagricole, mai ales în domeniul serviciilor turistice și a producției; numărul mare al potențialilor beneficiari din teritoriu; valoarea limitată a alocării financiare a măsurii în cadrul SDL; valoarea adăugată a măsurii care contribuie la o dezvoltare economică durabilă, creșterea atractivității teritoriului pentru micile întreprinderi și integrarea minorităților locale, a fost stabilită la limita maximă admisă de Reg 1305/2013 și PNDR, pentru a facilita accesul beneficiarilor eligibili din teritoriul GAL DD la fondurile disponibile, urmărindu-se atingerea unui impact cât mai mare la nivelul dezvoltării economiei locale. Pentru aceasta măsura se alocă din fonduri EURI: 83.957,33 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

Locuri de muncă create: 5; Cheltuieli publice totale: 781.499,90 de euro. Cheltuiela publică din fonduri EURI: 83.957,33 Euro.